

**Pasaules
Dabas
Fonds**
sadarbībā ar

**Latvijas dabas aizsardzības sabiedrisko organizāciju komentāri par
Zemkopības Ministrijas vides pasākumu piedāvājumu
Lauku attīstības programmai (LAP) 2014 – 2020**

2013. gada 27. novembrī

1. Ierosinājumi par bioloģiski vērtīgajiem zālājiem (BVZ):

- 1) **Noteikt uzāršanas aizliegumu visiem BVZ kā ilggadīgo zālāju saglabāšanas prasības nosacījuma izpildi saistībā ar tiešo maksājumu „zaļo komponenti”.**
- 2) **Atzinīgi vērtējam atteikšanos no smalcināšanas BVZ apsaimniekošanā, taču nepieciešams spert nākamo soli un atteikties no pļaušanas laika ierobežojuma, atļaujot zālāju nopļaut vienu reizi gadā.**
- 3) Uzņemoties jaunās saistības pēc 2015. gada nepieciešams **diferencēt atbalsta likmi ņemot vērā BVZ apsaimniekošanas grūtības pakāpi un zālāja ražību**, atbilstoši LAP uzraudzības komitejas 2011.g. 9.decembra sēdes lēmumam: http://www.zm.gov.lv/doc_upl/Protokols09122011.pdf, kad tika veikti nepieciešamie aprēķini: http://www.zm.gov.lv/doc_upl/LAP_9_51_pielikums.pdf un sagatavots pamatojums: http://www.zm.gov.lv/doc_upl/LAP_9_52_pielikums.pdf
Aicinām ZM organizēt darba grupu sagatavotā piedāvājuma precizēšanai (saistot to ar BVZ pārinventarizācijas metodiku un tajā iegūto datu izmantošanu, korektu ražības datu izmantošanu utt.)!
Aicinām ZM organizēt darba grupu sagatavotā piedāvājuma nepilnību novēršanai!
- 4) **Noteikt noganīšanas intensitāti robežās no 0,3 līdz 0,9 dzīvnieku vienībām**, kas atbilstu gan gadījumiem, kad tiek izmantota dabīgā noganīšana (dzīvnieki ganībās uzturas visu gadu), gan arī ganīšanai ražīgākajos zālāju biotopos. Ganībām neizvirzīt prasību par appļaušanu.
- 5) **Uzskatām par nepamatotu BVZ finansējuma samazinājumu un līdzekļu atvēlēšanu apšaubāmu „vides pasākumu” finansēšanai, piemēram „leguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai”.**

2. Natura 2000 maksājumi laukiem un mežiem:

- 1) Atbalstām pasākuma pamatojuma izstrādes nodošanu VARAM pārraudzībā.
Lauksaimniecības zemēs rosinām atbalstīt augstas dabas vērtības lauksaimniecības zemju saglabāšanu, nosakot pastāvīgo zālāju apsaimniekošanas prasības: **zāle jānopļauj un jāaizvāc no lauka, aizliegts lietot pesticīdus un mākslīgos minerālmēslus.**
- 2) Rosinām **kompensācijas meža zemēs maksāt tikai par tām audzēm, kuru vecums pārsniedz 20 gadus.**

3. Meliorācijas sistēmu rekonstrukcija un renovācija pasākumā „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”:

- 1) Rosinām **papildināt augu barības vielu noteci mazinošo pasākumu sarakstu**, par kuru piemērošanu tiks palielināta atbalsta likme, iekļaujot tajā **mitrzemju ierīkošanu, regulējošās drenāžas ierīkošanu un grāvju profila maiņu** (divpakāpju grāvju būvniecība).
- 2) Veicot darbus valsts nozīmes meliorācijas sistēmās, obligāti jāparedz augu barības vielu noteci mazinoši pasākumi.

4. Jaunais agrovides pasākums „Videi draudzīga saimniekošana”:

- 1) Esošajā redakcijā pēc būtības nav nekas jauns, jo, iespējams, turpinās šajā periodā iesākto...
- 2) Aicinām uzsākt diskusiju par **mērķiem**, kurus vēlamies sasniegt caur agrovides pasākumiem, nevis turpināt „sadalīt naudu pēc iespējas plašākam saimniecību lokam aiz ausīm pieveikt pamatojumu”.
- 3) Uzskatām, ka agrovides pasākumiem ir jānodrošina **augstas dabas vērtības lauksaimniecības zemju saglabāšana**, tāpēc šajā pasākumā būtu atbalstāma arī biotopu apsaimniekošana – zālāju atjaunošana, ainavas elementu uzturēšana un veidošana, neapstrādātu saliņu veidošana aramzemes laukos un sadalošo joslu izveide par 30 ha lielākos aramzemes laukos.

5. Mums ir kategoriski iebildumi pret ZM rosināto pasākumu

- 1) „Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai”, kas pamatots ar ekoloģiska rakstura argumentiem. Visi piedāvātie pasākumi (1) *Jaunaudžu kopšana* (sastāva kopšana mākslīgi un dabiski atjaunotās un ieaudzētās mežaudzēs) un atzarošana. 2) *Mazvērtīgo mežaudžu nomaiņa* (ietver mazvērtīgu mežaudžu nomaiņu neproduktīvu mežaudžu aizstāšanu ar produktīvām audzēm) un 3) *Valdošās koku sugas nomaiņa pāraugušās apšu un baltalkšņu audzēs.*) **nav saistāmi ar ekoloģiskās vērtības uzlabošanu** un ir vērsti tikai uz meža ekonomiskās vērtības palielināšanu. Iecerētais pasākums piedāvātajā redakcijā būtu ieviešams tikai un vienīgi egļu monokultūru rekonstrukcijai.
- 2) Uzskatām, ka daļa no pasākumam paredzētā finansējuma būtu paredzama 2007.g. sagatavotā pasākuma „**Meža vides maksājumi**” ieviešanai:
http://www.zm.gov.lv/doc_upl/21062011_protokols.pdf

Uz Jūsu jautājumiem atbildēs, kā arī plašāku informāciju par Latvijas dabas aizsardzības organizāciju viedokli saistībā ar Lauku attīstības programmu 2014 – 2020 labprāt sniegs:

Andrejs Briedis Latvijas Dabas fonds andrejs.briedis@ldf.lv 26309648	Solvita Rūsina (jautājumus par zālājiem) Latvijas Botāniķu biedrība rusina@lu.lv 26380676	
Ints Mednis Pasaules Dabas Fonds imednis@pdf.lv 29224331	Agnese Priede Latvijas Botāniķu biedrība agnesepriede@hotmail.com 29640959	Oskars Keišs Latvijas Ornitoloģijas biedrība grieze@lanet.lv 29236300